

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2004.gada 17.septembra
rīkojumu Nr. 537

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0279

Profesija Muitas iestādes struktūrvienības vadītājs

Kvalifikācijas līmenis 5

Nodarbinātības apraksts **Muitas iestādes struktūrvienības vadītājs plāno vada un koordinē Valsts ieņēmumu dienesta muitas struktūrvienības darbu paredzēto mērķu sasniegšanai un muitas funkciju izpildei, kā arī muitas politikas un muitas attīstības stratēģijas realizēšanai.**

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Noteikt un formulēt struktūrvienības stratēģiju un mērķus dinamiskā ekonomiskā vidē	1.1. Analizēt un novērtēt starptautisko ekonomisko vidi un attīstības perspektīvas. 1.2. Definēt struktūrvienības darbības mērķus un pamatuzdevumus atbilstoši organizācijas stratēģijai un politikai.
2. Plānot un prognozēt struktūrvienības resursus	2.1. Izprast organizācijas ekonomiskās darbības rādītājus. 2.2. Identificēt ekonomiskās vides situācijas izmaiņas. 2.3. Sastādīt struktūrvienības īstermiņa un ilgtermiņa darbības un attīstības plānus. 2.4. Plānot struktūrvienības budžetu un nepieciešamos resursus.
3. Organizēt un vadīt struktūrvienības darbu	3.1. Noteikt struktūrvienības uzdevumus, darbinieku kompetenci un pienākumu sadali. 3.2. Vadīt struktūrvienības ikdienas darbu. 3.3. Nodrošināt personāla atlases un karjeras veidošanas procesu. 3.4. Vadīt personāla motivēšanas un novērtēšanas procesu. 3.5. Veikt spēkā esošo darba aizsardzības normatīvo aktu prasību izpildes kontroli. 3.6. Savas kompetences ietvaros pieņemt lēmumus un izdot rīkojumus. 3.7. Pārskatīt un atcelt padoto darbinieku pieņemtos lēmumus. 3.8. Risināt konfliktsituācijas struktūrvienības iekšienē, kā arī padoto darbinieku un klientu starpā.
4. Sadarbība stratēģisko mērķu sasniegšanai	4.1. Nodrošināt informācijas apmaiņas plūsmu ar vadību un citām organizācijas struktūrvienībām. 4.2. Savas kompetences ietvaros sadarboties ar citām valsts un pašvaldības institūcijām un organizācijām. 4.3. Sadarboties ar citu valstu muitas dienestiem un starptautiskajām organizācijām struktūrvienības kompetencē esošajos jautājumos.
5. Analizēt, novērtēt un pilnveidot struktūrvienības vadības sistēmu	5.1. Analizēt struktūrvienības darbības statistikas datus, rezultātīvos un kvalitatīvos rādītājus. 5.2. Izvērtēt vadības sistēmas efektivitāti. 5.3. Izstrādāt un realizēt struktūrvienības vadības sistēmas optimizācijas plānus.
6. Sekot spēkā esošo ar muitas jomu saistīto un citu saistošo normatīvo aktu prasību ievērošanu	6.1. Ievērot spēkā esošo muitas jomu regulējošo un citu saistošo normatīvo aktu prasības. 6.2. Sekot ar muitas jomu saistīto un citu saistošo normatīvo aktu izmaiņām un informēt par tām padotos. 6.3. Kontrolē spēkā esošo muitas jomu regulējošo un citu saistošo normatīvo aktu prasību ievērošanu. 6.4. Savas kompetences ietvaros sniegt skaidrojumus personām un pakļautībā esošiem darbiniekiem spēkā esošo muitas jomu regulējošo normatīvo aktu prasību piemērošanā.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Fizikālie – darbs saistīts ar paaugstināta elektromagnētiskā lauka ietekmi.
- Organizatoriskie – darbs tiek veikts individuāli vai grupās, citu darbinieku vadīšana.
- Psiholoģiskie – stresa situācijas.
- Paaugstinātas bīstamības – darbs var būt saistīts ar ieročiem un speciālajiem.
- Tiesiski ētiskie – valsts ekonomisko interešu aizsardzība, paaugstinātas korupcijas iespējas.
- Reprerzentatīvie – valsts suverenitātes un ekonomisko interešu pārstāvēšana.

Īpašās prasmes uzdevumu veikšanai:

- psiholoģiskā līdzsvarotība;
- spēja komunicēties paaugstināta stresa apstākļos;
- svešvalodu zināšanas.

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes / spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Izprast starptautisko ekonomisko sakaru, tirdzniecības un loģistikas attīstības likumsakarības un pamatprincipus • Izprast iekšējā tirgus darbību un tā aizsardzības mehānismu • Pielietot iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas struktūrvienības efektīvai vadīšanai • Prast strādāt psiholoģiski sarežģītās situācijās • Lēmumu pieņemšanā izmantot analītisko informācijas apstrādi • Prast pieņemt un pārskatīt padoto pieņemtos lēmumus 	<ul style="list-style-type: none"> • Izprast struktūrvienības darbības kopsakarības • Analizēt struktūrvienības darbību, identificēt problēmas un izstrādāt to risinājumus • Formulēt struktūrvienības vadības mērķus, uzdevumus un sastādīt attīstības plānus • Prast izstrādāt un organizēt darbinieku motivācijas paaugstināšanas pasākumus • Prast organizēt un vadīt struktūrvienības darbu • Efektīvi pielietot jaunākās darba organizācijas formas un informācijas tehnoloģijas • Sagatavot pašam un analizēt padoto iesniegtās atskaites un pārskatus par veikto darbu • Sagatavot dokumentus un izstrādāt normatīvo aktu projektus • Orientēties muitas jomu reglamentējošos starptautiskajos un nacionālajos normatīvajos dokumentos 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunicēties • Strādāt grupā, deleģēt un koordinēt pienākumu izpildi, motivēt darbiniekus, vadīt grupas darbu • Būt līderim, spēt risināt problēmsituācijas • Plānot struktūrvienības izpildāmos uzdevumus un noteikt to prioritātes • Pārlicināt citus un argumentēti izteikt savu viedokli • Analizēt, sistematizēt, sintezēt un integrēt iegūto informāciju • Ievērot profesionālo ētiku • Sazināties svešvalodās • Efektīvi plānot un organizēt savu un padoto darbu • Sagatavot un sniegt prezentācijas • Lietot saziņas līdzekļus • Datorprasmes

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Muitas likumdošana Latvijā un ārvalstīs			
Makroekonomika			
Mikroekonomika			
Kvantitatīvās metodes ekonomikā			
Starptautiskā ekonomika			
Uzņēmējdarbības ekonomika			
Tirgzinība			
Saskarsmes psiholoģija			
Lietiskā etiķete			
Statistika			
Vadīšanas teorija			
Vadības socioloģija			
Vadīšanas lēmumu pieņemšana			

Vadīšanas informatīvās sistēmas			
Latvijas politiskā sistēma			
Lietvedība un korespondence			
Starptautiskie ekonomiskie sakari			
Finanses un nodokļi			
Grāmatvedība			
Finansu grāmatvedība			
Nodokļu grāmatvedība			
Administratīvās tiesības			
Krimināltiesības un kriminālprocess			
Starptautiskās tirdzniecības tiesības			
Komerctiesības			
Datormācība			
Datormācība ekonomistiem			
Uzņēmējdarbības loģistika			
Globālā loģistika un transports			
Muitas darbības organizēšana un kontrole			
Muitas informatīvās sistēmas			
Harmonizētā preču sistēma			
Mākslas vēsture un mākslas priekšmetu novērtēšana			
Personāla vadīšana			
Riska analīze			
Svešvaloda			
Darba drošība un aizsardzība			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Kārlis Ketners - Dr.oec., Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors;
- Aivars Krastiņš –Dr.oec., as.prof., Rīgas Tehniskās universitātes Muitas un nodokļu katedras vadītājs;
- Sandra Kārkliņā – Valsts ieņēmumu dienesta Galvenās muitas pārvaldes Kvalitātes vadības nodaļas priekšiece;
- Diāna Lākute – Valsts ieņēmumu dienesta Personāla vadības pārvaldes Personāla stratēģijas un analīzes daļas priekšiece;
- Ināra Šmite – Valsts ieņēmumu dienesta Juridiskās pārvaldes Tiesību aktu daļas priekšiece;
- Vanda Veisa – Valsts ieņēmumu dienesta Personāla vadības pārvaldes Personāla attīstības daļas priekšiece;
- Aivars Gulbis – Mg.oec., pr.doc., Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts;
- Māra Pētersone – Mg.oec., Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts Muitas kursu vadītāja;
- Aldis Čevers - Mg.iur., pr.doc., Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts.

Profesijas standarta eksperti:

- V.Andrējeva, LR Finanšu ministrija, valsts sekretāre.
- A.Latišs, Valsts ieņēmumu dienests, Galvenā muitas pārvalde, direktora vietnieks.
- N.Jezdakova, Valsts ieņēmumu dienests, ģenerāldirektora v.i.
- N.Rudzītis, Valsts ieņēmumu dienests, Iekšējā audita pārvaldes Muitas un sistēmu analīzes daļas priekšnieks.